

УДК 658.15:65.012

Філімонюк Євген Володимирович

студент

Київський національний університет технологій та дизайну

Тарасенко Ірина Олексіївна

Доктор економічних наук, професор

Київський національний університет технологій та дизайну

Філімонюк Євгеній Володимирович

Студент

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Тарасенко Ирина Алексеевна

Доктор экономических наук, профессор

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Filimonyuk Yevgen

student

Kyiv National University of Technologies and Design

Tarasenko Irina

Doctor of Economics, Professor

Kyiv National University of Technology and Design

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МОДЕЛЮВАННЯ СИСТЕМИ
ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА**

**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ МОДЕЛИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ
ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
ПРЕДПРИЯТИЯ**

**THE ORETICAL BASIS OF MODELING SYSTEM OF FINANCIAL
AND ECONOMIC SECURITY OF THE ENTERPRISE**

Анотація: Досліджується сутність і складові системи фінансово-економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: система, фінансово-економічна безпека, загрози, об'єкт захисту, суб'єкт захисту, підприємство.

Ключові слова: моніторинг, підприємство, середовище, інструмент, забезпечення безпеки

Аннотация: Исследуется сущность и составляющие системы финансово-экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: система, финансово-экономическая безопасность, угрозы, объект защиты, субъект защиты, предприятие.

Summary: The essence and making systems of financial and economic safety of the enterprise is investigated.

Key words: system, financial and economic safety, threats, object of protection, the subject of protection, the enterprise.

Останнім часом фінансово-економічна безпека викликає все більшу зацікавленість підприємств при реалізації принципово нових підходів до управління. При розгляді фінансово-економічної безпеки економічних систем різного рівня необхідно виходити з їх здатності протистояти небезпекам і загрозам для досягнення поставлених цілей. А це неможливо без формування відповідної системи фінансово-економічної безпеки.

Дотепер у вчених немає однозначного трактування поняття фінансово-економічної безпеки, причому, немає однозначної думки й із приводу сутності поняття економічної безпеки. Наприклад, В.Л. Ортинський так трактує фінансово-економічну безпеку підприємства: «захищеність його потенціалу (виробничого, організаційно-технічного, фінансово-економічного, соціального) від негативної дії зовнішніх і внутрішніх чинників, прямих або непрямих економічних загроз, а також здатність суб'єкта до відтворення» [1, с. 544].

Фінансова безпека засвідчує забезпеченість, захищеність та ефективність політики формування, використання і розвитку другого за важливістю чинника виробництва – капіталу, виступаючи таким чином найбільш важливою функціональною складовою економічної безпеки.

Фінансова безпека, як функціональна складова економічної безпеки підприємства, забезпечує такий рівень стійкості його фінансового стану, який дозволяє забезпечити захист пріоритетних фінансових інтересів,

пов'язаних з реалізацією прийнятої стратегії і досягненням цільових конкурентних позицій в умовах дії зовнішніх і внутрішніх загроз [2, с.386].

Головною метою системи фінансово-економічної безпеки підприємства є забезпечення його стійкого і максимально ефективного функціонування в даний час і забезпечення високого потенціалу розвитку і зростання підприємства в майбутньому. Загалом, цілі і завдання фінансово-економічної безпеки можна представити у вигляді схеми (рис. 1) [4, с.314].

Рис. 1. Цілі і завдання фінансово-економічної безпеки підприємства [4, с.314]

Для моделювання системи фінансово-економічної безпеки підприємства використовують методи оптимізації, які полягають у виборі найкращого варіанта рішення із багатьох можливих (припустимих). Припустимість кожного рішення визначається можливістю реалізації відповідних заходів та їх наслідків із врахуванням наявних ресурсів.

В основі розроблення комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства, як основного складника економічної безпеки, повинна лежати визначена концепція, яка враховує такі підходи:

✓ кожне підприємство є системою, яка включає різні, пов'язані між собою складові. Для забезпечення належного ступеня захисту від можливих негативних впливів необхідно протипоставити діяльність, яка б носила комплексний характер;

✓ система фінансово-економічної безпеки не може бути однаковою на різних підприємствах, оскільки залежить від характеру діяльності, потенціалу підприємства тощо;

✓ моделювання системи фінансово-економічної безпеки окремого підприємства повинно бути відносно самостійною і відособленою від аналогічних систем безпеки інших економічних суб'єктів;

✓ система фінансово-економічної безпеки підприємства повинна бути комплексною, оскільки створення умов економічної безпеки тісно пов'язане із забезпеченням науково-технічної, кадрової, інформаційної, правової, фізичної безпеки тощо [3, с.248].

Таким чином, одним з напрямків вирішення завдання управління безпекою підприємства є моделювання механізмів управління системою фінансово-економічної безпеки, спрямованих на захист від зовнішніх і внутрішніх загроз пріоритетних фінансових та економічних інтересів, пов'язаних з реалізацією прийнятої стратегії і досягненням цільових конкурентних позицій.

Загрози фінансовій безпеці підприємства мають складну ієрархічну структуру і можуть бути класифіковані за такими ознаками як: сфера і джерело виникнення, ступінь ймовірності, тривалість впливу, ступінь розвитку, ступінь напруженості тощо. Необхідність комплексного аналізу загроз з урахуванням їх супідрядності, структурних взаємозв'язків з метою розробки адекватних захисних реакцій підприємства робить актуальним моделювання ефективного методичного забезпечення системи управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

З урахуванням наведеного й усвідомлюючи, що дія практично будь-якої загрози може викликати зниження фінансової стійкості підприємства та навіть кризовий фінансовий стан, правильним буде моделювання на підприємстві саме системи фінансово-економічної безпеки, складові якої представлено на рис. 2. [6].

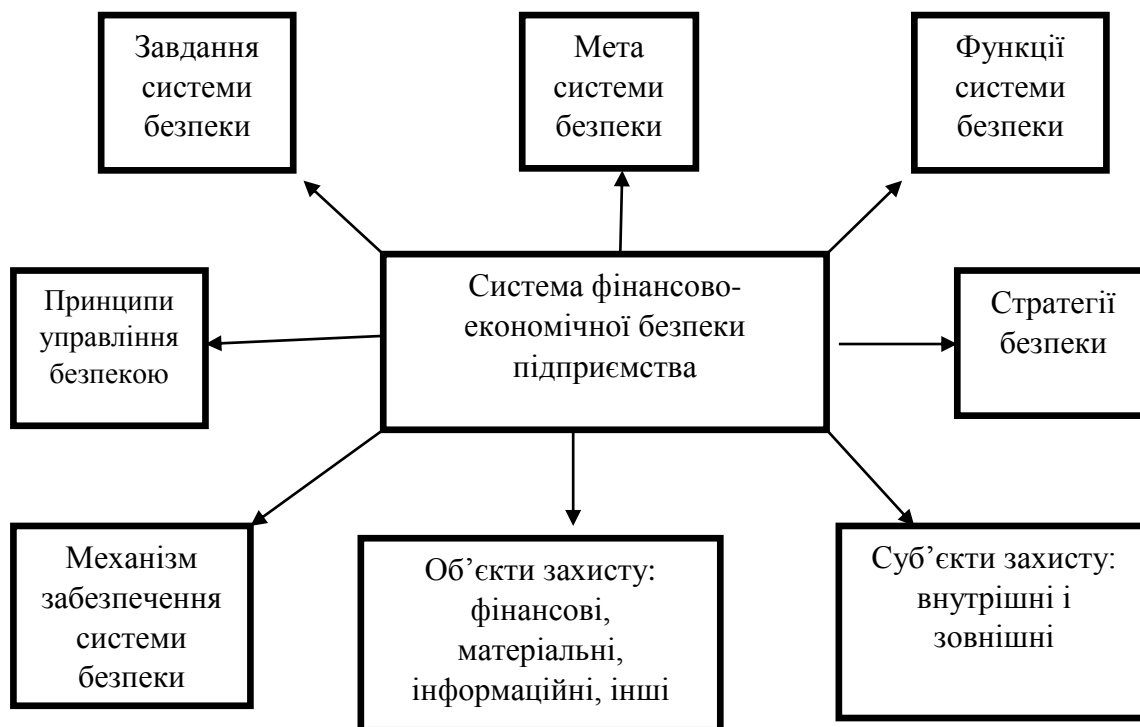

Рис. 2 – Складові системи фінансово-економічної безпеки підприємства [6]

Підкреслимо, що метою системи фінансово-економічної безпеки підприємства повинно бути своєчасне виявлення та запобігання всім можливим загрозам для забезпечення фінансової стійкості та економічного розвитку підприємства.

Таким чином, для того, щоб попереджати загрози та, в разі крайньої потреби, ліквідувати наслідки їх дії, система фінансово-економічної безпеки повинна містити в собі всі перераховані складові. Однак необхідно пам'ятати, що систему фінансово-економічної безпеки необхідно будувати

таким чином, щоб захищатися від найбільш небезпечних саме для цього підприємства ризиків, а не за єдиним для всіх шаблоном. Безпосередня реалізація дій по захисту підприємства від небезпек і загроз може бути покладена на спеціальну службу безпеки, що включає напрямок забезпечення фінансово-економічної безпеки [5].

Таким чином, в рамках моделювання системи фінансово-економічної безпеки підприємства можна вирішувати такі завдання:

- ✓ систематичне спостереження та нагромадження інформації про тенденції зміни факторів зовнішнього середовища;
- ✓ оцінка значущості факторів внутрішнього середовища та характеру їх впливу на рівень фінансово-економічної безпеки підприємства;
- ✓ прогнозування тенденції зміни фінансово-економічної безпеки підприємства з урахуванням впливу факторів зовнішнього середовища.

Література:

1. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. –386 с.;
2. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / [В.Л.Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін.]. - К.: Правова єдність. - 2009. - 544 с.;
3. Васильців Т. Г. Пріоритети та засоби зміцнення економічної безпеки малого і середнього підприємництва: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Гуменюк А. М. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2009. – 248 с.;

4. Экономика предприятия: Учебник / Под общ. ред. д-ра экон. наук, проф. С. Ф. Покропивного. – Пер. с укр. 2-го перераб. и доп. изд. – К.: КНЭУ, 2012. – 314 с.;
5. Подольчак Н.Ю. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки: навч. посібник / Н.Ю. Подольчак, В.Я. Карковська. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 268с.;
6. Амосов О. Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних умовах: теоретичний аспект / О. Ю. Амосов // Проблеми економіки. – 2011. – № 4. – С. 76–80.;